

CE ZÚRA — ÖNCE

Synapsis: vitának is fórumot adó lap

A SZOTE-s lap körül bábáskodók közül Bábiczki Ági volt első beszélgetőpartnerem.

— Spontán aktivitással vágtunk neki Györök Gyöngyvel az újságírásnak. Tudtuk nehéz lesz. Köztudott: nagyfokú leterheltség, rövid vizsgaidőszakok, buktató vizsgák, szorgalmi időben is demók járnak az orvosin...

— Úgy láttuk mi is — mondja dr. Lehoczky Pál a SZOTE volt KISZ-titkára —, hogy szükség van olyan megjelenési formára, amely alkalmas a hallgatók széles körű, gyors, egyértelmű tájékoztatására. A közvetlen, információ továbbításon, mozgósításon kívül véleménycserének, vitának is fórumot adó lapra. A technikai problémákat a KISZ-bizottság irányításával, támogatásával megoldottuk. S bár az orvostanhallgatók véleményartikulálásához az írásmű, mint a véleménynyilvánítási formák egyike, nem a legközkedveltebb, mégis kerülnek írások a Synapsisba, eleget tudunk tenni fent említett elgondolásainknak.

A beszélgetésből kiderült, hogy az orvosegyetemen mindkét fél — hallgatók és KISZ-vezetők — akarta a Synapsis-t, így nem volt komplikáció, megszületett a belső kiadvány, s már a gyermekkori betegségeken is túl van.

Új Impulzus: közös dolgaink vitatása

Többszöri próbálkozás után, 1981. óta ismét van kari lap a JATE jogi karán. Új Impulzus néven ismeri az olvasó. A Synapsistól jóllehet különbözik. Nem csak a kar, illetve a tudományegyetem hallgatóinak szociális, érdekvédelmi, kari speciális gondjait vállalja magára, de nyitott a társadalom egésze felé, sokkal inkább a réteg gondolkodás- és szemléletmódját tükrözi. A lap kari felelősét, Tóth Beát kérdezem az Új Impulzusról.

— Hogyan jött létre a lap?

— 1981-ben a kar hallgatóinak kezdeményezésére. Én, mint kari KISZ-vezetőségi tag szimpatikusnak tartottam a feladatot, ezért vállaltam. A hiányos személyi feltételek mellett technikai gondjaink is vannak. Ebben Szüts László, a kari technikus van segítségemre.

— Mivel foglalkoznak írásaitok?

— Nem hirdettünk programot. Bármilyen lehet a téma. Például közös dolgaink vitatása. Ideális lenne, ha az oktatók is írnának, s a vitás kérdések nem hatalmi úton dölnének el. Azután jó lenne kulturális rovat is. Itt nem reménytelen ifjak szárnyp próbálgatásaira gondolok... Olyan fórumot szeretnénk, ahol mindenki, mindent elmondhat. Szeretnénk elősegíteni a szabadabb információ-áramlást. De ahogy mondják „demokráciát csak demokratákkal lehet csinálni...”

„—”: értelmes cselekvési lehetőség

1981. óta a legtöbbet vitatott, rendszeresen és a legszívesebben írásokkal jelentkező kari lap a bölcsészek „—”-e (gondolatjel). Az első kérdést, a megvalósulást és a fennmaradást egyengető, patronáló tanárnak dr. Balázs Gyöngyösi docensnek tettem fel:

— Miért és hogyan lett a BTK-nak „—”-e?

— Ne kenjük el, ami rajtunk múlik, mondták az akkori diákszerkesztők. Illúzió és cinizmus között értelmes cselekvési lehetőségnek látszott a lap létrehozása, ezt választották. Itt tanultak az adott keretek között demokráciát játszani.

— Milyen nehézségek adódtak az összeszokott első

Az indíték

A főiskolai újság ötlete 1982 nyarán született meg későbbi szerkesztői fejében. Október elejére 11 írás gyűlt össze. Közben az egyik szerkesztő végig házalta a főiskolát. Járt a KISZ-titkárnál, néhány pártvezetőségi tagnál, főigazgató-helyettesnél, párttitkárnál, főigazgató-nál. A KISZ-titkár támogatásáról biztosította, a párttitkár pedig kijelentette: Mi fórumot akarunk.

Október végén létrejött a megállapodás: lesz újság. A KISZ-bizottság lapja, húsz oldalon stencilezve, címe: NÉZŐPONT. Szerkesztő: Takács József, Várszegi Tibor és jelen sorok írója.

Sínen van a dolog. Nincs más hátra: előre! szerkeszteni, gépelni, stencilezni, terjeszteni... gondolja a mít sem sejtő olvasó. Így képzeltük mi is. Tévedtünk. A leadott írásokat ugyanis pesszimistának minősítették és stilisztikailag sem feleltek meg. Később kiderült: tartalmi kifogásokat is találtak. És bár Rozgonyiné dr. Molnár Emma főigazgató-helyettes jelezte, hogy nem ért egyet az írások minden betűjével, mégis közölhetőnek tartotta azokat, bár véleményét az egyes írásokkal kapcsolatban — mint mondotta — majd kifejti lábujjgömbben vagy élőszóban, később mégis megtagadta az engedélyt a stencilezésre.

A hosszas huza-vona után decemberben jelent meg az újság az induló 11 műből 3-at (hármát!) közölve! A következő számot májusra sikerült összehozni, új szerzőkkel. Elképzelésekkel, tervekkel váltunk el a nyár elején. Októberben leadtuk a „betakarított termést”,

nemzedék távozása után a szerkesztésben? — kérdeztem Galamb Györgyöt — hallgató-szerkesztőt.

— A kari, egyetemi demokrácia fejlesztési lehetőségeiről, diák tervezetekről szóló Hévízi Ottóék által szerkesztett, nagy figyelmet keltő számok után a közéleti aktivitás hullámvölgyében lettem szerkesztő. A szellemi érintkezés fontos közegeként szükségesnek tartottam a „gondolatjelet”. Ezért tágitottuk az érdeklődési kört, s más műfajoknak is teret nyitottunk (líra, esszé, tanulmány, kritika). Az 1983. őszi megjelent számok már egységes koncepciót képviselnek a körülöttünk levő valóság és a szélesebb társadalmi és irodalmi szféra kritikai megismerésében. Valamint újrafelfedeztünk régi szellemi kincseket is, vállalva a szellemi folytonosságot.

— Ma mi jelenik, jelenhet meg a lapban? — kérdeztem Kukoveczné dr. Zentai Mária adjunktust, a jelenlegi patronálót.

— Aktuális közérdekű, értelmiségi, szakmai, politikai írások jó színvonalon. Ez és a visszajelzések bizonyítják a lap és az érdeklődés szerint szerveződött vertikális KISZ-alapszervezet létjogosultságát.

ZÚRA — VAGY?

Holt |NÉZŐ| pont: függőben

A Nézőpont körüli huza-vona okairól kérdeztem Rozgonyiné Dr. Molnár Emmát, volt felelős szerkesztőt.

— A feszültség adódott egyrészt a mindent közlő akaratú hallgatók érzelmi erősen motivált írásából, másrészt abból, hogy a felelős szerkesztő gondja a tartalom, s ezért joga, saját meggyőződése szerint válogatni az anyagból.

Nekünk, akik 20—30 éve kezdtük mások voltak a körülményeink. Nehéz megszokni a mai társadalmi nyitottságot. Mi más alapokon nézzük a valóságot, mást értünk felelősségen, elkötelezettségen. Ebből is adódnak nézeteltérések. S akadnak még technikai, statisztikai problémáink is.

Rozgonyiné dr. Molnár Emma fontosabb megbízatásai, elfoglaltságai miatt, s ilyen zilált körülmények között nem vállalta tovább a felelős szerkesztést.

Jelenlegi ismereteim szerint, a főigazgató-helyettes visszalépése után, a főiskolai KISZ-bizottság titkára, a lap kiadója, Tóth Károly nyilatkozhat érdemben a Nézőpont-ról, ezért őt is fölkerestem kérdéseimmel.

— Bennünk is megvolt az igény a főiskolai újságra... A minőségi és tartalmi kifogások miatt már az első szám sem úgy jelent meg, ahogy a szerkesztők szeretnék volna. S a második, harmadik szám megjelenése sem volt zökkenőmentes. A szerzők erejüket felülmúló témákba fogtak, s színvonalatlan, ránk szegényen gyenge írások születtek. Problémát jelentett az is, hogy nem teremtődött meg egy cselekvőképes szerkesztőbizottság.

Ezt dokumentálандó tette elém a KISZ-titkár a dr. Szendrei János, főiskolai főigazgató által aláírt levelet, mely így szól: „A Nézőpont című belső lap kiadásának engedélyzését felfüggesztem. További megjelenéshez csak akkor járulok hozzá, ha a KISZ-bizottság olyan szerkesztő bizottságot állít össze, amelyik a lapnak felelős tervezője és gondozója, s a KISZ-bizottsággal együttműködik. A felelős szerkesztő olyan oktató legyen, aki kellő tájékozottsággal és felelősséggel tudja ezen feladatát ellátni.”

A lap jövőjét Tóth Károly így válaszolta:

— Ha nem sikerül aktuális dolgainkat és szellemi értékeinket felmutatva a közvélemény egyik orgánumává tenni a lapot, nem látom túl rózsásnak a jövőjét.

Új kérdések

Úgy tűnik, a felhősödés nem akar oszladozni, mi több, borong; igaz néha hó hull, aminek örülnek is a gyerekek; jóllehet már közeleg a tavasz.

A kari lapok szerkesztőivel folytatott beszélgetés után az összehasonlításból új kérdések adódnak számomra: Csak a tudományegyetem és orvosegyetem párt-, KISZ-és állami vezetői vállalják a hallgatók, olykor vitára igen-csak okot adó, de mindenképpen elgondolkodtató, progresszív nézeteit, véleményét? Kizárólag „megbízható” oktató, igen felelős személy tudja eldönteni azt, mi foglalkoztatja a mai egyetemistákat, főiskolásokat? Csupán a JATE és a SZOTE hallgatói között akad olyan felelősen gondolkodó, ideológiailag is érett diákszerkesztő, akire rá lehet bízni egy kari kiadvány szerkesztését? S végül: Nem éppen az ilyen „elvetélt” ambíciók okozzák-e az említett írásokban kifogásolt pesszimizmust, rossz hallgatói közérzetet?

Hátra maradt a véleménycsere a kari kiadványok szerzőivel, s a hallgatókkal, akikért és akiknek szólnak e kiadványok. Bár elgondolkodtató, hogy a kiadványok olvasottsága és népszerűsége nem teszi-e szükségtelemmé ezt a beszélgetést, s nem bizonyítja-e e kari lapok föltétlen létjogosultságát a közös lap, a Szegedi Egyetem mellett vagy annak ellenére.

CSERNUS LAJOS